

Motivatatie deelname per opgave

Opgave Groene Groei

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Ja. De navolgende inzet is van waarde voor het behalen van onze doelstellingen en ambities:

1. Wonen in balans: versnellen van de woningbouw
 - a. Gezamenlijke afspraken in Woondeal: Benodigd in context van (door Rijk en provincie formeel erkende) regionale woningmarkt.
 - b. Monitor en rapportage woningmarkt, sociale huur (woonruimteverdeling en regionale verordening), woonbehoefteonderzoeken en bevolkingsprognoses: Noodzakelijk voor (uitvoering en actualisatie) woonbeleid.
 - c. Woonzorg: ondersteuning en inzet vanuit landelijke Koplopersregio: Hulparrangementen vanuit Rijk, ook ten dienste van lokale uitvoeringsagenda en afstemming met andere gemeenten (verdeelvraagstuk).
 - d. Conceptueel circulair bouwen: ondersteuning en inzet: via Regio Deal is het mogelijk ondersteuningsarrangementen te benutten (deels opgepakt binnen Circulaire Regio).
 - e. Hulp en ondersteuning bij woningbouw en gebiedsontwikkeling: Deelname aan flexpool (inhoudelijke expertise in projecten*) en projectleiderspool (inzet projectmanagers in projecten).
 - f. Lobby en PA op investeringen, subsidies en deals: Samen oppakken leidt tot meer impact en slagingskansen, als solitaire gemeente is je slagkracht beperkt.
 - g. Afstemming in programmering en randvoorwaarden: dit betreft vaak (sub)regional netwerken, denk aan mobiliteit, energie of landschap. Opknippen in lokale stukjes komt de inhoud en uitvoerbaarheid niet ten goede.
2. Verbinden van de ruimtelijke opgaven
 - a. Randvoorwaarden voor integrale aanpak omtrent landschap, mobiliteit, economie én circulariteit moeten op orde zijn, meestal gekoppeld aan verstedelijking. Hiermee begeef je je op het regionale schaalniveau (soms zelfs nog hoger: Novex-afspraken), deze netwerken houden niet op bij de gemeentegrens. Oplossend vermogen op die schaal is dus het grootst: regionaal en subregionaal (Middengebied), ook gekoppeld aan samenwerking met Rijk in Novex-afspraken.
 - b. Programmering: niet alleen de randvoorwaarden knellen, soms is ook de beschikbare ruimte beperkt wat keuzes vraagt. Via beïnvloeding (via PA en lobby) op beleid (bv. Nota Ruimte) en op investeringsarrangementen (bv. investeringsagenda) wordt ingezet op meer impact en slagingskansen.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

Ja. Hierboven zijn al benoemd de woningbouwprojecten en bijbehorende realisatie van randvoorwaarden (landschap, mobiliteit en energie).

Kunnen we überhaupt niet meedoen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

Nee, zie antwoorden op de 1^e vraag. Daarbij is de status van de verplichte samenwerking in de Woondeal van belang, deze is ook gekoppeld aan de provinciale Omgevingsverordening. Conform GMR-reglement is het ook niet mogelijk is om gedeeltelijk in te tekenen op een opgave.

Opgave Productieve Regio

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Ja, het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) 2025-2028 is onderdeel van het speerpunt toekomstbestendige werklocaties en belangrijk om nauw bij betrokken te zijn. In praktijk is dit het speerpunt waar de Productieve Regio de meeste tijd/budget aan besteedt.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

Het RPW 2025-2028 is van belang voor een gezonde Overbetuwse bedrijfsruimtemarkt. Het RPW bepaalt onder andere op welke wijze uitbreidingen van regionale bedrijventerreinen toegestaan zijn en hoe dit verder wordt uitgevoerd.

Kunnen we überhaupt niet mee doen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

Nee, de omgevingsverordening van de provincie Gelderland verplicht gemeentebesturen om in regioverband iedere vier jaar een RPW op te stellen.

Opgave Circulaire Regio

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Ja. Het regionale speerpunt 'transitie naar duurzame energie' heeft daarbij prioriteit binnen Overbetuwe. Een belangrijke activiteit daarbinnen is de Regionale Energiestrategie (RES) integraal programmeren en de werkgroep warmte. De RES is een verplicht onderdeel waardoor het lastig is om in zijn geheel uit de circulaire regio te stappen. Op de speerpunten gericht op circulariteit wordt de ondersteuning op onderdelen concreter. Klimaatadaptatie wordt ook binnen andere opgaven en binnen Klimaat Actief Rivierengebied (KAR) opgepakt.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

Uitvoering van de RES is van meerwaarde voor de gemeente Overbetuwe, met name de uitvoering van de SPUK regionale structuur warmte en de samenwerking rondom geothermie. Onderwerpen uit de circulaire regio hebben raakvlakken met andere opgaven. Circulair bouwen is verweven met de Woondeal, het landschappelijke groen-blauw raamwerk heeft raakvlakken met klimaatadaptatie. De oproep is om de integraliteit te bewaken en in te zetten op het 'hoe'. Integraal programmeren gaat over gemeentegrenzen heen, hiervoor is regionale samenwerking nodig.

Kunnen we überhaupt niet meedoen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

Hierboven is beschreven dat speerpunten rondom circulariteit minder prioriteit hebben. De RES is echter een verplicht onderdeel. De RES-regio's worden ook gebruikt voor de verdeling van rijksgelden waaronder de SPUK regionale structuur warmte NPLW en de gezamenlijke aanpak voor geothermie met regio gemeenten.

In het reglement van de GMR is afgesproken dat het niet mogelijk is om voor de helft in te tekenen op een onderdeel. Het is dus of deelnemen aan de gehele desbetreffende opgave, of onderhandelen over prioritering binnen of scope van de desbetreffende opgave. De circulaire opgave heeft ook raakvlakken met andere thema's zoals toekomstbestendige woningbouw en ambities rondom CO2-reductie.

Opgave Ontspannen regio, onderdeel Groen-Blauw Raamwerk

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

We willen de landschapszones (o.a. Lingezone, Danenberg en doorontwikkeling park Lingezen) in Overbetuwe ontwikkelen, versterken en intensiveren, als onderdeel van het regionale groenblauwe raamwerk. Om de intrinsieke waarde van landschap, natuur en water te verhogen. Ook om recreatief uitlooph gebied voor nabije dorpen en wijken uit te breiden en te intensiveren. Waar mogelijk verbonden met 'koppelkansen' zoals (natuurinclusieve) landbouw, cultuurhistorie of klimaatadaptatie. Daarnaast beogen we de groenblauwe dooradering van het buitengebied te verhogen. Om dit te bereiken is samenwerking met de gemeente Lingewaard, de regio, provincie en Rijk noodzakelijk

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja, welke en waarom?

De deelname is van belang voor de realisatie voor de projecten Danenberg, doorontwikkeling park Lingezen en de verbinding met de Veluwe in onze gemeente

Kunnen we überhaupt niet meedoen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

De consequentie is dat samenwerking met Rijk, provincie, regio waterschap en gemeenten komt te vervallen. Daarmee verspelen we ook de (mede)financiering van deze partijen om de landschapszones te realiseren.

Opgave Ontspannen regio, onderdeel Toerisme & Recreatie

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Het is de eerste en enige regionale samenwerking op het gebied van Toerisme en Recreatie. Hiervoor werkten de gemeenten langs elkaar heen, deden dubbel werk en werkten elkaar soms tegen (inefficiënt en concurrerend). Door samen te werken kunnen grotere resultaten bereikt worden: door delen van kosten en door inhoudelijke afstemming, waardoor het aanbod elkaar versterkt/aanvult.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

1. Wandelnetwerk, dit biedt de bezoeker en inwoners een doorgaand aanbod van routes over de gemeentegrenzen, waarbij lokale informatie beschikbaar is, zowel analoog als digitaal. Gezamenlijk opdrachtgeverschap en subsidie van Provincie Gelderland maakt het een efficiënt en effectief proces met een herkenbaar (aantrekkelijk) resultaat. De GMR begeleidt nu het gezamenlijk organiseren en aanbesteden van het onderhoud. Met één routebureau wordt capaciteit efficiënt ingezet voor alle gemeenten. Door gezamenlijk opdrachtgeverschap voor het onderhoud wordt het netwerk als geheel geborgd.
2. De diverse Verhaallijnen, regionaal van aard, bieden structuur en herkenbaarheid, wat een meerwaarde is voor bewoners en aantrekkelijk is voor bezoekers. De uitwerking kan regionaal, maar in samenhang met de regio.

Kunnen we überhaupt niet mee doen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

Als Overbetuwe recreatief en toeristisch aantrekkelijk willen zijn en blijven voor inwoners en bezoekers, dan zullen er investeringen gedaan moeten worden. In combinatie met de regio, heeft dit meer effect: door een groter bereik, bekendheid en meer variatie in aanbod. Niet meedoen betekent dat er een groot gat valt midden in de GMR, met een negatieve lading. Overbetuwe kan dan ook niet meer meeliften met de acties van de regio.

Opgave Ontspannen regio, onderdeel Cultuur

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Ja, blijven deelnemen. Er is grote winst voor Overbetuwe te halen op het gebied van aantrekkelijkheid, zichtbaarheid en groei door ontwikkeling van ons cultureel erfgoed (o.a. Unesco-Werelderfgoed). De stappen die we hierin als éénpitter kunnen zetten hebben minder impact dan wanneer we hier gezamenlijk in optrekken.

Binnen het thema cultuureducatie en ondersteuning van culturele vrijwilligersorganisaties komen vanuit de GMR momenteel mooie impulsen. Dankzij deze impuls gelden kunnen we een kwaliteitsslag maken in het cultuuronderwijs binnen onze gemeente. Ook organisaties uit onze gemeente kunnen een aanvraag doen voor deze impulsen.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

Doorontwikkeling van projecten rondom Unesco-Werelderfgoed in het Tempel-Kerkmuseum: De financiering van projecten wordt mede mogelijk gemaakt door impuls gelden van de GMR. Overkoepelend wordt gewerkt aan de uitvoering van het binnen de GMR ontwikkelde Masterplan Romeins Verleden. Dit biedt perspectief om ook de komende jaren lokale projecten op te zetten die aanhaken bij andere activiteiten binnen dit thema in de regio.

Samenwerkingsprojecten om cultuureducatie te versterken. Samen met gemeente Lingewaard en gefinancierd met gelden vanuit de GMR.

Kunnen we überhaupt niet mee doen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

We kunnen de keuze maken om niet mee te doen aan de opgave, maar missen dan wel veel voordelen van de logische aansluiting met andere gemeentes in de regio. Cultureel erfgoed, cultuurbelangstelling en de uitdagingen van vrijwilligersorganisaties houden zich niet aan bestaande gemeentegrenzen. Het voordeel dat we zowel inhoudelijk als financieel behalen door samenwerking zou moeilijk te behalen zijn zonder de bestaande samenwerking binnen de opgave.

Opgave Verbonden regio

Zou Overbetuwe moeten blijven deelnemen aan deze opgave? Waarom wel of niet?

Ja, de opgave van de Verbonden regio komt voor het overgrote deel overeen met onze eigen koers die in 2021 is ingezet met het Ambitiedocument Overbetuwe 2030 sociale, slimme en schone mobiliteit. Vraagstukken doen zich vaak voor op regionale schaalniveau en kan je alleen gezamenlijk met andere partijen oppakken.

Zijn er projecten (lokaal/regionaal) waarbij deelname aan de regionale opgave van belang is, zo ja welke en waarom?

Ja, enkele voorbeelden zijn: fietsprojecten (o.a. doorfietsroute VeluweWaalpad en fietsverbinding langs de Linge). We krijgen ondersteuning bij de voorbereidingen en subsidie mogelijkheden. Ondersteuning inbreng landelijke en provinciale projecten (gebiedsaanpak, spoorgoederenvervoer, hubs, OV-concessie, etc.). Gezamenlijke inkoop ondersteunende voorzieningen als verkeersongevallenprogramma en regionaal verkeersmodel.

Kunnen we überhaupt niet mee doen aan deze opgave (hebben we eigenlijk wel een keuze) en wat zijn de consequenties als we niet meedoen?

Als we niet meedoen dan missen we gezamenlijke aanpak bij projecten die eerder genoemd zijn. We zullen zelf inbreng moeten leveren voor opgaven en dit vraagt meer ambtelijke inzet en mogelijk inhuur voor complexe vraagstukken. Ook wordt het lastig om gemeentelijke projecten op te schalen omdat het niet op de regionale agenda staat.